

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicium De Articulis Confessionis Fidei Anno M. D. XXX.
Caesar. M. Augustæ exhibitis, quatenus scilicet à
Catholicis admittendi sint aut reiiciendi**

Hoffmeister, Johann

Coloniæ, 1559

VD16 ZV 17723

De Incarnatione uerbi, & reliq[ui]s Symboli Aposto. Articulis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34289

ARTICVLVS. III.
ARTICVLVS TER-
tius.

Item docent, quod verbum, hoc
est, filius Dei assumpserit huma-
nam naturam in vtero Beatę Marię
virginis, vt sint duę naturę, diui-
na & humana, in vnitae personę
inseparabiliter coniunctę, vnus
Christus, verę Deus, & verę ho-
mo, natus ex virgine Maria, verę
passus, crucifixus, mortuus & se-
pultus, vt reconciliaret nobis Pa-
trem, & hostia esset non tātum pro
culpa originis, sed etiam pro om-
nibus actualibus hominum pecca-
tis. Idem descendit ad inferos, &
verę resurrexit tertia die, deinde
ascendit ad cęlos, vt sedeat ad de-
xteram patris & perpetuõ regnet
& dominetur omnibus creatur-
is, sanctificet credentes in ipsum,
misso in corda eorum spiritu san-
cto qui regat, consoletur ac vi-
uifice-

uifice-

ARTICVLVS. III.

uificet eos, ac defendat aduersus diabolum, & vim peccati. Idem Christus palam est rediturus, vt iudicet viuos & mortuos &c. iuxta Symbolum Apostolorum.

F. Ioan. Hoff.

POLOGIA ipsa, quid Catholici hic velint, aperuit: nec ego ipsius verba graua bor adscribere. Tertium Articulum probant aduersarij, inquit Philipp. in quo confitemur duas in Christo naturas, videlicet naturam humanam assumptam à verbo in vnitatem personæ suæ &c. iuxta Symbolum Apostolorum & Symbolum Nicenum. Hæc ille. Nos porrò respondemus hunc Articulum meritò à Catholicis acceptum & approbatum, quoniam apud nos sic inuentus, sic de prædicatus, & sic defensus est. At si quis fuerit diligens librorum Lutheranorum lector, non pauca inueniet quæ huic confessioni repugnēt: multa sic temere eiaculata apud simpliciores, vt nō potuerunt non offendipiorū animi: quod quā verum sit

vno,

ARTICVLVS. III.

vno atq; altero exemplo testatum faciam. Humanitas Christi, ait alibi Lutherus, omnino sicut alius sanctus, verè & natura homo, non cogitauit omni tēpore, nec dixit, nec voluit, nec animaduertit omnia: vti quidam ex eo volunt hominem omnipotētem facere, imprudenter permiscentes duas naturas & opera earum. Quēadmodum enim, nō vidit, nec audiuit, nec sensit semper omnia: ita nec corde omnia quouis tēpore intuitus est, sed sicut duxit eū deus, eiq; res obtulit. Plenus quidē fuit gratia & sapientia, inde quæcunq; ei occurrissent, potuit iudicare, & alijs tradere, propterea quòd in eo personaliter præsens diuinitas erat, quæ sola omnia videt & nouit. Hæc Lutherus ad verbum in expositione Epistolæ ad Hebræos, ad Supremam missam Natalis Christi, interprete Bucero, q̄ eadē ad Marpurgem. Academiam refert. Sed tu in hoc negotio Catholicam Ecclesiæ sententiā accipe. Si quis personis duab⁹ vel subsistētis eas voces quæ in Apostolicis scriptis cōtinentur & Euangelicis, diuidit: vel q̄ de Christo dicuntur à Sanctis, vel ab ipso, & aliquas quidē ex his, velut homini q̄ p̄ter Dei verbū specialiter intelligat, aptauerit,
illas

ARTICVLVS. III.

illas autem tanquam dignas Deo soli Dei Patris verbo deputauerit, Anathema sit. Haftenus ex Concilio Ephesino. Et iterum: Symbolum Ephesinae Synodi ait, vni personae cuncta eius in euangelio ascribimus, vni substantiae, verbi scilicet incarnati, quia vnus est Dominus Iesus Christus &c. Scribit etiam Leo ille & eruditione & vite sanctimonia insignis Pontifex Epistola 40. ad Palaestinos, quomodo de vtraque Christi natura differendum sit, quae omnia vel allegasse suffecerit. Et Ioan. ille Damascenus non contemnendus Theologus, dignus est qui super hac re videatur lib. 2. Orthodoxae fidei cap. 22. & lib. 3. ca. 21. Et haec quidem contra Lutheri incircumspectam & imprudentem, ne quid durius dicam, sermonem produximus. Iam quis illam Philippi theologiam patienti stomacho ferat, qua rationes pauoris Christi colligens, inter caetera inquit, Tertia causa pauoris Christi fuit, eademque summa, sensus quidam desertionis & irae diuinae, quo fluctuabat Christus inter infernum & vitam. In hoc pauore facta est despoliatio donorum in Christo: vt iam non concludat argumentum de charitate, Quod vbi sit perfecta charitas, ibi

ARTICVLVS III.

Ibi nō sit timor. In Christo fuit pfecta charitas, nihilominus pauor: nam in hac afflictione & angustia, despoliatio quedā charitatis facta est, quod scilicet subtrahēte se diuinitate, non flagrauit charitas. Hæc ille in Matt. cap. 26. Ad iuciam etiā aduersariorum, de Descensu Christi ad inferos, sententiam, certè ab Ecclesiæ Catholicæ sententia longe abhorrentē. A duersariorū autē nomine non solum Lutherū & suos, sed etiam Zuingliū & suos intelligas velim. Et hij quidē nusq̄ non inculcant non aliud esse cum dicimus Christū ad inferos descēdisse, atq; si dicimus illum verè mortuum & sepultū esse. Sic enim Zuinglius scribit, Descendit ad inferos, arbitror ideo ex Patrum sententia Symbolo insertum, vt ostēderent Christi morte, Patres qui mortui fuerant redemptos &c. vt descētio Christi ad inferos non sic intelligatur, quasi circūscriptiuè, sed potentialiter, vt sic loquar: quod scilicet mors eius, eos qui erant apud inferos redemerit. Hæc ille li. Epist. 3. pag. 1226. Audiatur etiā Decolampadius, Descendit ad inferos, inq̄t, videt iuxta Hebr. sermōis proprietatē declaratio esse eius, qđ dicit, Sepult⁹ est: ita vt verè mortuū nō ambigam⁹.

Lib.

ARTICVLVS III.

Lib. Epistolarum 1 pag. 4. Butzerus porro
 ne prorsus videatur a symbolo, ad eundem
 impingit lapidem, ac per omnia subscribit pre-
 ceptoribus suis Sacramentariis, in cap. Math.
 27. & adijcit, Somnia igitur sunt, quæcumque
 Theologi superioris sæculi de Lympo Pa-
 trum, & reali descensu illo Christi, quo etiam
 ad locum damnatorum & purgatorium ac-
 cesserit, disputarunt &c. Et hætenus quidem
 Butzerus. H. Bullingerus in Kathedra &
 dogmatibus, Zuinglij successor, quasi in li-
 uio hærens, sic scribit in commentariis su-
 is. Etsi Petrus de persona Christi videatur
 locutus quæ descenderit ad inferos: certè
 tamè de vita & redemptione Christi locu-
 tus est, quæ defunctis profint. Hæc in 1. Pe.
 3. In cap. vero 4. eiusdem Epistolæ ait. Si
 quis omnino cõtendat etiam animam Chri-
 sti ad patres descendisse Sanctos, non ma-
 gnopere reclamabimus &c. Videant itaq;
 Catholici, vtrum aduersarij in articulis fi-
 dei Ecclesiæ Catholicæ consentiãt an nõ
 ego longè aliam interpretationem illorum
 articulorum, in patrum monumētis video.
 Sed in hoc quem iam de Descensu Chri-
 sti ad inferos attigimus, non nullum gustu
 dabimus continenter. Doctissimus ille

Ada

ARTICVLVS. III.

Adamātius super hac re sic differuit, Intelligimus Christum idcirco in infernum descendisse, non solū vt ipse nō teneretur à morte, sed vt & eos qui inibi non tam præuocationis crimine, quàm moriendi conditione habebantur, absolueret. Hęc in cap. Rom. 5. Eadem legis apud eundem contra Cellum lib. 2. Et in Math. Tracta. 35. Iuathic adducere sententiã D. Augustini ex libro de præsentia Dei ad Dardanum. Neq; Cap. 22
enim ipso die (parasceues) in Cælo futurus erat homo Christus Iesus; sed in Inferno secundum animam, in sepulchro aut secundum carnē. Quid manifestius dici potuit tam bono Antistite? Sed rogas quibus Scripturis cōmentū suum probet: Lege caput tertium eiusdem libri, & intelliges illū sententiam eiusmodi Catholicam ex D. Petri Epistola hausisse. Hijs iam adde Hilariū qui in Psalmum. 53. comentās, scribit, morte non interceptus vnigenitus Dei filius, ad explendam quidem hominis naturam etiã morti se, id est, discessioni se tanquam animæ corporisque subiecit, & ad infernas sedes, id quod homini debitum videtur esse penetrauit &c. Huc facit etiam quod D. Basilius in Psal. 48. scribit super
D
illud,

ARTICVLVS. III.

illud, Veruntamen Deus redimet animam
 meam de manu inferi, cum acceperit me.
 Palam vaticinatur, inquit, Christi ad infer-
 num descensionem, qui vnà cum alijs, Pro-
 phetæ ipsius animam sit liberaturus, vt ibi
 nequaquam remaneat. In Psal. vero 44, in-
 quit, Itaque Christi quidem odor myrram
 ob mortem spirat: Guttam verò quod non
 immobilis nec ociosus in sepulchro per-
 manserit, sed illis diebus ac noctib⁹ in in-
 fernum descenderit, ac omnia circa resur-
 rectionē mysteria, ne quid eorum quæ ab
 ipso agenda relinqueretur, absoluerit, &c.
 Sub finem iuuat etiam D. Irenæum profere-
 re, qui ad calcem lib. 5. contra Hæreses, in-
 quit, Si ita esset, quemadmodum Hæreti-
 ci dicunt, ipse vtique Dominus in quē se di-
 cunt credere, nō in tertia die fecisset resur-
 rectionem, sed super Crucē expirās, confe-
 stim vtique abisset fursum, corpus relinquēs
 terræ, Nunc autē tribus diebus cōuersatus
 est vbi erant mortui, quē admodū Prophe-
 tia ait de eo, Cōmemorat⁹ est Dñs sancto-
 rū mortuorū suorū, eorū q̄ ante dormierūt
 in terrā stipulatiōis, & descēdit ad eos, ex-
 trahere eos, & saluare eos. & cetera q̄ sequū-
 tur. Nō possum mihi tēperare quin hic sub-
 ijciam

ARTICVLVS. III.

ijciam doctissimi Theophili Alexandri-
 ni sententiam, authoris sicut vetusti ita
 nec contemnēdi. Hic igitur libro Paschalī
 primo sic scriptū reliquit, Nec credibile est,
 quod ad inferos caro Christi descenderit,
 vel prudentia carnis, quæ appellata sit ani-
 ma, inferis apparuerit, sed quod corpus ei⁹
 positum in sepulchro sit, & ipse nec de cor-
 pore & sapientia carnis, nec de diuinitate
 sua dixerit, Non derelinques animam me-
 am in inferno, sed verè de nostræ naturæ
 anima, vt perfectam ac rationalem & intell-
 ligibilem, atque sensibilem ad inferos ani-
 mam descendisse monstraret. qui copiosi-
 ora velit super hoc articulo, legat etiā Ioan.
 Damasce: item doctissimam illam Comi-
 tis Mirandulani super hoc negotio disser-
 tationem. Ex his enim quæ nos adduxim⁹
 satis demonstratum opinor, quàm varient
 Aduersariorū interpretationes à sanctorū pa-
 trū sentētis, vt frustra nobis occināt se no-
 biscū profiteri duodecim Symboli Aposto-
 lici articulos. De Incarnatis e verbi, & de
 Christi descensu ad infero iā sufficienter
 nos disseruisse putamus, de aliis nō nullis
 articulis, suo loco, q̄ Dñs dederit, ingenuè
 fatebimur. Sed iā nobis obtrudūt libellum

D a Confes-

ARTICVLVS III.

Confessionis suæ, ad hanc prouocant, hunc
fidei suæ testem producant. Quid tum?
Non ualebit apud cordatiores talis illatio,
Lutherani bonam exhibent fidei suæ Con-
fessionem in hoc vel illo libello, in hoc vel
illo articulo, ergo rectè ubiq; docent. Aut,
Confessionis libellus non omnino malus
est, ergo in alijs ipsorum scriptis nihil ma-
li, nihil impij est. Nō quæritur tantū, quid
iam teneant, quid credāt, quid ue iam pro-
fiteantur: sed etiam hoc, quid hætenus à
primo ouo huius inauspicatissimi Conui-
uij, tenuerint, crediderint, docuerint? Et
hæc ad omnes & singulos confessionis ar-
ticulos repetita volumus. Non mihi dolet
aduersariorum in multis articulis profe-
ctus, sed miseret me simplicioris populi
qui hætenus tam miserè, nihil durius iam
dixerim, delusus fuit. Sed quoniam ver-
bosiores hic fortè fuimus quam negotium
postulare multis videri potest, ad sequen-
tis articuli Collationem descendemus.

ARTICVLVS QUAR- tus de Iustifica- tione.

Item